

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri jutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravljanju mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravljanju.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravljanje:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Mladina.

V soboto je prinesel »Slovenec« članek o klerikalni mladini. V začetku avgusta pride v Ljubljano par hrvatskih klerikalnih študentov in iz take slovensko-hrvatske vzajemnosti znajo klerikalci kovati svoj kapital.

Ako zboruje naša napredna mladina se napredna javnost za to malo zmeni — klerikalci po dobro vedo, kje leži njih bodočnost, zato skrbijo za mladino.

Tekom nekaj let so si vzgojili klerikalci t. zv. katoliško narodno mladino, t. j. mladino, ki ne pozna ved idealov narodnosti, napredka in svobode ampak se je vpregla v klerikalni jarem. Taka mladina se je odrekla boja in dela za svoj narod — delala in bojevala se bo le za vero in za klerikalna načela — morebiti postane Lampe njen vzor — ali pa bo pasla svoj klerikalni trebušček v varnem zavetju človeške slepote.

Klerikalni mladini se ne godi slabo. »Slovenec« članek izzveni nekako tako: »Prostora je še za vse, ki hočejo priti k nam, pridite k nam in dobite službo«.

Tako vabilo je včasih zapeljivo in ni dobro znamenje za nas, ako mu mladina sledi, kajti čež nekaj let lahko pride tako vabilo recimo od »zgoraj«, od vlade od Nemcev ali od koderkoli in napredni ljudje — se bodo odzvali. Pri nas le vsak poklican v službo naroda, čim manj nas je, tem večje so naše dolžnosti ako se mladina teh dolžnosti ne bo zavedala bo žalostna naša bodočnost. — Zato trpko vpliva, ako se sliši, da n. pr., kdo prosi za delno ustanovo, pa se mu pravi: »Danico« vstopi, pa boš dobil.« Na ta način bomo vzgojili slabe značaje.

Na čast naši mladini bodi rečeno, da se krepko drži. — Dasi se širi klerikalna agitacija že na gimnaziji in navadno »višji« to agitacijo podpirajo, vendar se mladina ne da zvabiti. To je za nas veselo znamenje. Marsikdo sicer trpi vsled tega — pa zdi se, da je mladina na to pripravljena. Prav je povečati v soboto »Slov. Narod«:

»Klerikalna stranka pozna samo svoje pristaše. Poglejmo v katerikoli urad ali zavod, v katerem imajo klerikalci odločilno besedo, tedaj vidimo, kako klerikalci polagoma odriavajo napredne uradnike ter jih nadomeščajo s svojimi kreaturami. Klerikalci prav nič ne upoštevajo zmožnosti posameznikov, temveč pri njih je odločilno edino politično prepričanje posameznikovo. In če je n. pr. pri kranskem dež. odboru danes še enkrat toliko uradnikov nego jih je bilo pred par leti, tedaj se je to zgodilo le vsled tega, da je klerikalna stranka nagradila svoje pristaše ter pomnožila število klerikalnih volilcev v Ljubljani. Klerikalna stranka kupuje svoje ljudi. In dočim je politično delovanje na narodno-naprednem temelju združeno z naj-večjimi žrtvami, je politično delovanje v klerikalnem mišlju dobra in donosna kupčija.«

Pa vse to smo že mnogokrat povedali. Pojdite v urad, v gostilno, na ulico, ali na sprehajališče. Povsod spoznate klerikalca. — »Mi smo mi«, si misli in gleda vas prezirljivo. »Tak kruhoborec«, si misli, »in si upa boriti se še za ideale«.

Naša mladina živi v težkih časih in čast je zanjo, ako zmaga nad seboj in nad razmerami. Najhujši boj nastane za mladega učitelja, ki zapusti učiteljske. Zapušča učiteljske — ne z najlepšimi nadami. Iti na kme-

te z ono borno plačo in kdo ve, kak sovražnik ga tam sprejme. Ako bi bil Slomškar, bi bilo vse dobro, tako pa se začne težka pot.

In vendar nam je dalo učiteljske zadnje leto nekaj dobrih navdušenih fantov, na katere moremo verovati, in ko bi pri našem narodu klerikalci šole in učiteljstva ne bili tako diskreditirani — bi bil ta narod lahko vesel teh novih mladih moči. Odhajajo na delo z najboljšo voljo.

Kako preganjajo klerikalci one značajne učitelje, ki niso uklonili tljnika pod klerikalni jarem, je pač znano. Kakor krvoločne zveri se vržejo na takega naprednega učitelja. Uničiti skušajo njega in njegovo rodbino, ne smili se jim niti nedolžni otročiček na maternih prsih.

Toda to naših mladih ljudi ne straši. Pripravljani so vztrajati in mi jim ne moremo klicati drugega na življenje pot, kakor: vstrajajte!

Včeraj so zborovali na abit. sestanku v Mestnem domu. Bilo jih je veselje poslušati. Naj vsak izpolni svoj namen in naj ostane zvest samemu sebi, da bo čez deset let lahko še zvesto pogledal tovarišu sobojevniku v oči. To vodi k zmagi!

Shod jugoslov. učiteljskih abiturijentov in abiturientinj.

Tretjič so se sestali včeraj v Ljubljani abiturienti in abiturientinje učiteljske, da izdelajo program na pragu vstopa v javnost za svoje delo v šoli in izven šole.

Slovenskim abiturijentom so se takrat pridružili tudi hrvatski abiturienti, zato se je imenoval ta shod po pravici jugoslovanskih abiturijentov, kar so povdarjali tudi razni govorniki.

Shod se je vršil v veliki dvorani »Mestnega doma«, obisk je bil izvanredno obilen, kakor od strani abiturijentov in abiturientinj.

Na shodu so bila zastopana učiteljska v Ljubljani, Mariboru in Gorici po letošnjih abiturijentih, kakor tudi hrvaško učiteljske v Kastvu, Odposlance pa so poslali tudi zagrebški abiturijenti. Shoda se je udeležil edino en zastopnik vzgojiteljev učiteljskega naroda in dika ravnatelj goriskega učiteljskega g. V. Bežek. Tim mnogobrojnejše pa so se udeležili shoda abiturientje iz vseh navedenih krajev. Zastopane so bile tudi napredne slovenske učiteljske organizacije. Po konstituiranju predsedstva je pozdravil zborovalce v imenu ljubljanskega učiteljskega društva g. J. Dimnik, v imenu Slovenskega učiteljskega društva g. F. Črnogoi, v imenu »Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev g. L. Jelenc, v imenu Slovenske učiteljske zveze za Avstrijo g. E. Gangl in v imenu organizacije slovenskega svobodnomiselnega, naprednega dijaštva ter akad. fer. društva »Save« g. F. Dekval. Po pozdravnih besedah, ki so žele vseplošno odobravanje so se vrstili referati dnevnega reda in sicer je govoril g. Šzilich o stanju in gibanju slovenskih učiteljskih in v zadnjih letih, nato g. Depruto o razmerah med istrskimi učiteljskimi, oba referenta sta stavila toževadne resolucije. Nato je predavala gđ. Črnogoi o Ellen Key kot učiteljici, g. Dekval o bistvu in vzgoji volje. Zanimiv referat je podal tudi g. Gonzi (Maribor) o ljudski izobrazbi izven šole. Želimo, da bi obrodil ta tretji sestanek učiteljskih abiturijentov.

svojo šarpo — jaz sem odložil orožni pas, izkušaje se pokazati ravnotako mirnega kakor oni; toda znoj mi je curkal od čela. Delil je on; priznam vam samo, dragi prijatelji, roke so se mi tresle tako, da sem komaj pobiral karte s tal. Ko se mi je pa to delo posrečilo in sem jih pomotril z večjim pogledom, takrat — o veselje! — mi pade oko na atutovega kralja, na krasnega atutovega kralja! Pravkar sem odprl ustnice, da oznamim radostno vest, ko mi zamre beseda na jeziku ob pogledu na tovariša: držal je karte v roki, a spodnja čeljust se mu je bila obesila in oči so mu strmele v strašni osuplosti preko moje rame. Bliskoma se ozrem, in zdaj se ponudi tudi meni čuden pogled.

Cisto blizu naju — kvečjemu trideset korakov daleč — je stalo troje mož. Srednji med njimi je bil velik, a ne previsok; rekel bi, moje postave. Bil je v modri uniformi in klobučku z belim peresom. Toda obraz! Ob pogledu na to suho lice, na jastrebji nos, gospodovske modre oči in trdno sklenjene ravne ustnice si je moral reči vsakdo nehote, da stoji pred njim čudovit mož — eden izmed milijona. Obrvi so mu bile mračno skrčene, in pogled oči na mojega uboega brata je bil tako strašen, da mu je padala karta za karto iz rok. Obraz enega izmed ostalih dveh mož je bil temno zarjavel in tako ostrih potez, kakor da je rezljan iz starega hrasta; nosil je svetlo-rdečo suknjo, dočim je bil drugi, stasit, lep mož s polnimi zalisci, oblečen v modro uniformo z zlatimi našitki. Nekoliko dalje so stali tri ordonance s tremi konji, in čisto zadaj dragonsko spremstvo.

»Eh, Crawford, kaj zlomka se godi tukaj?« je vprašal suhi.

»Ali slišite, sir?« vzklikne mož v rdeči suknji. »Lord Wellington hoče vedeti, kaj to

jentov obilih sadov, da bi najmlajši tovariši naprednega učiteljstva stopili v učiteljske vrste kot dobri delavci, organizirani bojovníki za čast in pravice učiteljskega stanu in kot navdušeni širitelji ljudske izobrazbe. — Zvečer se je vršila v areni »Narodnega doma« vesela in živahna zabava s petjem in godbo, katero je zaključil animiran ples!

Jugoslovansko sokolstvo.

»Čas« prinaša razgovor, ki ga je imel urednik z dr. Jamriškom, tajnikom hrv. sokolske zveze. — Dr. Jamrišek je rekel:

Sokolske mase, ki so se sešle tu v Pragi na zletu, so uplivalo posebno na nas Jugoslovane. Pod vtisom velikega češkega narodnega praznika se je med nami rodila misel — združiti vse jugoslovansko sokolstvo — v eno mogočno celoto. Položili smo k temu tudi prvi temelj. Povem vam, kako je do tega prišlo.

Jugoslovanska mladina je priredila 30. junija zvečer v Nar. domu na kralj. Vinogradih skupen večer, o katerem se ni referiral, (ker je bil prijateljskega značaja). Tam smo se sešli zastopniki vseh zvez jugoslovanskega sokolstva. Pri nas na jugu se sokol zelo širi in zmaga Slovencev v tekmi za prvenstvo kaže, da je ravno med Slovenci sokolsko delo doseglo lepih uspehov. Med Srbi in Hrvati do slej še ni tako, vendar je sokolska ideja poglajala globoke korenine na slovanskem jugu. Slovenski sokol je razširjen po Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Istriji, Gorici, Trstu, Hrvatski Sok. Zveza družji v sebi društva iz Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Bosne, Hercegovine in Istrije. Srbska Zveza spojuje društva iz kraljevstva iz Hrvatske Bosne, Hercegovine in Dalmacije. Tla so pripravljena — in krasni uspehi združene češkega sokolstva — so nam pokazali naše nadaljno delo.

Neki študent je govoril na onem večeru o kulturnem združenju slovanskega juga, in je rekel, da se tudi Sokol ne sme temu izogniti in da mora širiti to idejo v svojih organizacijah. Po teh besedah sem stopil na tribuno — kot tajnik Zveze hrv. Sokola in dr. Derdžan Budisavljevič, starosta zagrebskega-srbskega Sokola. Oba sva izjavila svojo radost nad tem, da je misel združenja prišla iz mladih vrst — kjer leži naša bodočnost. Povedala sva tudi, da se je v obeh odborih že govorilo o združenju. Dogovorili smo se, da se tekem 6 tednov po praškem zletu snidemo v Beogradu ali v Ljubljani, da položimo stalni temelj združenju in izvolimo skupno vodstvo. Starosta Slov. Sok. Zveze dr. Orazem je tudi slišal o tem in je rekel, naj se združimo najprej mi Srbi in Hrvati — potem naj združimo predložimo kot gotovo stvar. Dogovorili smo se, da naj bi prvo leto slovenski Sokol stal na čelu zveze.

Ta naš sklep je bil z navdušenjem sprejet. Z odkrito radostjo vam priznavam, da je bil za nas spominskega pomena. V prvem trenutku ne moremo niti pojmovati, kako daleč segajo odmevi teh dni.

Dobro smo si svesti, da smo z zvezo jugoslov. sokolstva pokrenili sokolsko gibanje, nastal je s tem za nas nov čas-nadaljnega teškega dela.

Imamo nad, da moremo le združeni izpopolnjevati naše delo na jugu, tako kakor so slovenski bratje pokazali svojo sokolsko silo in premoč.

pomeni!«
Zdaj je začel moj ubogi bart popolno poročilo o dogodkih, toda Wellingtonove železne poteze niso bile nič manj trde, ko ga je prekinil nazadnje:

»To so lepe stvari, general Crawford!« In nadaljeval je, obrnivši se k mojemu tovarišu: »Disciplina je treba vzdržati v armadi; sir, zgledate se v glavnem stanu za jetnika!«

V srce me je speklo, ko sem videl barta zajahati konja in odiezditi s povešeno glavo. Ta pogled je bil preveč za moje moči. Vrzem se torej na kolena pred angleškim generalom ter začnem prositi za svojega prijatelja in postavljati vse njegove izvrstne lastnosti v pravo luč. Ah, moja zgornost bi bila morala omehčati najtrje srce, saj so še meni stopile solze v oči — toda njega ni genila. Takrat mi zastane glas; umolknil sem. On pa — namesto da bi rekel kaj na moje genljive prošnje, je menil povsem nenadno:

»Kako težke tovore nalagate mezzgom pri vaši armadi?«

Da, tak odgovor mi je dal flegmatični Anglež na moj genljivi govor, tako se je on odzval priliki, ko bi mi bil padel Francoz nakaže okrog vratu!

»Koliko tovara dajete posameznemu mezzgu?« je ponovil mož v rdeči suknji.

»Dvestopetnajst funtov!« odgovorim.

»Potem razumete stvar prokleto slabo,« pravi lord Wellington. »Odvedite jetnika k zadnji četi!«

Dragonci me obkolijo, in jaz — no, da, zblaznel sem skoraj, ko sem mislil, da sem držal srečo v roki in bi bil lahko zdaj svobodni mož. Pomolim torej generalu karte, rekoč:

»Oglejte, gospod general, igral sem za

DOPISI.

Iz Šmartna pod Smarno goro. Tukajšnja občina je imela že letos štiri požare, preteklo soboto je začelo četrta na 8. uro goreti gospodarsko poslopje pri Boštariju v Tacnu posebnim dobro se je izkazal ne popolnoma dogotovljen rezorvar, ker brez njega bi gasilna društva ne mogla tako hitro ogenj omejiti, prihitela so z največjo hitrostjo bližnja društva na pomoč. V Šmartnu so imeli imenito telovadbo ponočni tički, kjer seveda ne sme manjkati žensk iz civilnega zakona. Prišlo so menda gledati če se bo menda njih ljubček in mož kje vrtel pa ga ni bilo nikjer menda mu ta špas ne ugaia več se rajši doma zadržuje. Pri požaru se je ponesrečil g. Bitenc iz St. Vida in je dobil lahke telesne poškodbe.

Z Bleda. V ponedeljek 15. t. m. (ne v nedeljo) ob pol 9. dopoldne se je pripeljal ob najlepšem vremenu tu sem na letovišče eks-celencia minister javnih del dr. Otokar Trnka, in bo stanoval v vili Dalibor. Njegov sprejem je bil jako lep. Zbrali so se v pozdrav na kolodvoru, ki je bil okrašen s cesarskimi zastavami: županstvo, zdravniška komisija, društvo za promet tujcev, župnika Oblak in Piber, dekleta v narodnih nošah, šolski otroci s slovenskimi in cesarskimi zastavicami v rokah. dr. Krisper in dr. Papež iz Ljubljane v imenu zveze tujških društev in mnogo občinstva, posebno Čehov. Ko se je pripeljal brzovlak, je zdravniška godba zaigrala cesarsko himno. Z ministrom je prišel tudi državni poslanec Pogačnik in okrajni glavar, ki sta ga že na Jesenicah pozdravila. Ko se je vlak ustavil, je izstopil minister in pristopil k svoji ženi in jo poljubil, ki ga je tudi čakala, ker že biva dalje časa tukaj. Potem je župan Rus v pozdravu omenil veselje, da je minister izbral ravno Bled za svoje letovišče, in želel, naj mu ostane tukajšnje bivanje v trajnem spominu. Pozdravili so ga tudi drugi zastopniki društev. Gospica Verderberjeva je izročila njegovi ženi lep šopek. Ko je stopil v voz, so še zaklicali Živio! In Na zdar! otroci so mahali z zastavicami, godba je zaigrala in — sprejema je bilo konec.

Iz Breznice. Kar vlada župan paša Finžgar v naši občini ljudje mu pravijo, pregledovalec starih računov, in kako drži z tistim, ki so njega postavili na županiški stolec Jakob Kosmač, bližnji sorodnik Finžgarjev, je okrog 74. let star pri zadnjih volitvah v obč. odbor je še agitiral zani toda on se ne zmeni zani akoravno je bil Papežev vojak pod Leonom XIII. in on je obljubil, da bode dobil 3000 K pokojnine (Pension), toda bilo ni nič mož je danes bolan in popolnoma nesposoben za delo in brez vsakih sredstev. Bajje je prošil za podporo pri županu — zastopnik Finžgarjevemu stricu, ko se je nekaj polomil akoravno je bil kmet mu je pa lahko občina že pred davnim časom izplačala, menda 600 K bode že Finžgar, ako še ni našel, gotovo ker rad pregleduje stare račune.

POLITIŠKA KRONIKA.

Razkol med češkimi strankami zavzemlje vse večji obseg: početek tega razkola datira že iz časa, ko so Mladočehi začeli pogajanja z vlado in počasi prešli v vladni tabor; kriza je bila dolgo časa v enotnem češkem klubu, toda z izstopom narodnih socialcev iz kluba se je kriza zanesla tudi v medsebojno

svojo prostost in sem dobil, kajti, kakor vidite, imam jaz kralja!

Zdaj je privrkat ublažil rahel usmev resnobo njegovih potez.

»Nasprotno,« pravi, dvigaje se na konja, »dobil sem jaz, kajti, moj kralj ima vas, kakor vidite!«

Kako je imel kralj brigadirja.

Nikakor nočem oporekati, da je bil Murat prav izborni kenjeniški oficir; toda bil je preveč nečimern, in to je pokvarilo že marsikatero dobroga vojaka. Tudi Lasalle je bil vrl voditelj, ali ugonobil se je z vinom in drugimi neumnostmi. Jaz pa, Etienne Gérard, se nisem nikoli bahal s svojimi vrlinami in sem bil tudi vedno zelo vzdržljiv — izjemši morda na koncu kake vojske, ali kadar sem se sestel s starim tovarišem. In zato bi si bil lahko lastil slavo, da sem najboljši huzarski oficir, če bi mi ne branila nekašna rahločutnost. Res je, da nisem postal več kakor brigadni poveljnik; pa saj je znana reč, da je bila sreča, avansirati do najvišjih časti, dodeljena le takim možem, ki so spremljali cesarja na njegovih prvih vojnah. Prav gotovo, da poznam razen Lasalla, Labaua in Droueta jedva še generala, ki ne bi bil slaven že pred tisto afero v Egiptu. In to pojasnjuje, da se niti jaz, kljub svojim sijajnim zmožnostim, nisem mogel povzdigniti višje kakor na čelo svoje brigade in do velike častne medalje — iz lastne roke cesarjeve — ki jo hranim doma v majhnem usnjatem toku.

(Dolje.)

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

In zdaj se je igra šele prav začela. Ah, kako hlabro se je držal Anglež! Da, v resnici, njegova igra je bila vredna stave! Toda jaz, prijatelji! Kakor bi trenil, sem dobil izmed petih ubitkov tri! Moj nasprotnik si je grizel ustnice in bobnal s prsti, jaz pa sem se že gledal v duhu vzdignil kralja, zato pa sem izgubil dva ubitka, zopet na čelu svojih vrlin fantov. Kmalu sem tako da sva bila zopet precej enaka. Ko pregledam svoje naslednje karte, mi uide vzklik radosti.

Dovolite, messieurs, da razložim svoje karte pred vami na mizi. Vidite, kaj sem imel: tu je ležal križev as in križev fant, karova dama in karov fant. Križ je bil atut, ali razumete zdaj? Nič več ni bilo dvoma, svoboda mi je bila gotova. On je videl nevarnost in odpel svojo tuniko — jaz sem vrgel dolman z rame. Izgubil je pikovo desetko — jaz mu jo vzamem s križevim asom. En ubitek dobil! Zdaj je veljalo pospraviti atute, in tako sem položil fanta predenj. Njegovo damo nanj, pa so bile šanse enake. Poslal je v boj pikov as — jaz nisem mogel drugega, kakor vreči mu karovo damo. Nato pride s pikovo sedmico! Lasje so mi vstali na glavi! Nazadnje vrževa vsak svojega kralja — izgubljen sem bil. Kaj mi je pomagala dobra roka? Posekal me je. Od gneva bi se bil najrajši valjal po tleh! Če vam jaz, gospod Gérard, zatrdim, da smo bili leta 10 pri polku fini igralci! Zdaj — zadnja partija! Prinesti je morala odločitev. On je odpel hladnokrvnega obraza

strankarsko razmerje ter se izpremenila v najodločnejši politični strankarski boj. Narodni socialci so sklenili pred državnozbornimi volitvami z Mladočehi kompromis: temeljem najstrožje opozicije toda Mladočehi so se izneverili temu kompromisu in zagrešili ono isto napako kakor njih predniki v Češki politiki Staročehi in na ta način nastopili isto pot propadanja. Mladočehi so sicer očitali narodnim socialcem, da so prišli do takih mandatov le potom kompromisa socialci so bili takoj pripravljeni na odgovor in nasvetovali Mladočehom, da naj odlože vsi mladočeški poslanci svoje mandate, isto store narodni socialci in potem se preiskusite obe stranki v novem volilnem boju; Mladočehi pa so se ustrašili takega v sedanjih razmerah za nje precej nevarnega poskusa in odklonili tak odgovor. Prvi boj med češkimi strankami se vname brezdvomno pri volitvah v šlezjskem okraju Opava, kateri mandat je precej v nevarnosti, zato so si češke stranke postavile skupnega kandidata v osebi ministra Trnka. Ali češki narodni socialci odločno protestirajo proti kandidaturi ministra, ki sedi v Stürgkhovem kabinetu in izjavljajo, da nastopijo v protest z lastnim kandidatom. Pa tudi med najožjimi prijatelji Mladočehi in agrarci postajajo nasprotja vedno večja. Izraza teh nasprotij je dal agrarni shod v Selovcih, kjer je agrarec Vacak napadel ostro mladočeško politiko in zlasti očital Kramaru in Maštalki, da je njih politika pogubonostna za češki narod. Ta govor je potem značilnejši, ker so bili agrarci doslej najzvestejši podpiratelji mladočeške politike, ako pride torej do razkola tudi med tema dvema skupinama, tedaj ostanejo Mladočehi v češkem klubu le še s češkimi klerikalci; upa i, kar bo tem bolj čudno, ker nosi mladočeška stranka oficijelni naslov svobodno-miselna stranka. Ako se zgodi to, tedaj ni dvoma, da je mladočeška stranka nastopila pot propadanja.

Turška ministrska kriza, ki je nastopila po demisiji Sektet paše še vedno ni rešena, niti ni popolneno mesto vojnega ministra, niti ni mogoča kakoršnakoli kombinacija glede sestave novega kabineta. Voljaška revolta, ki je vzrok sedanega položaja v Turčiji je vzrok tudi demisije sedanega kabineta, ker so oficirji vzrojeni v mladoturški ideji, še vedno gospodarji položaja in si ne puste vzeti svojega dela v javnem življenju, kakor je to sklenila zbornica in pooblastila vlado, da izvede ta sklep, ki je pa zadel na najsilnejši odpor med oficirji, kar je tudi izzvalo sedanjo krizo v vladi, ki je napram oficirjem v polni nemoč! Situacija v Albaniji je vedno obupnejša, vstaja se razširja na vseh koncih in krajih. Zlasti nevarno pa je gibanje v Skardaliji, kjer nastopajo Miriditi, ki so v ozkih zvezah z Italijo in na tihem tudi s Črno goro, zato je pa tudi gibanje ob črnogorsko-turški meji skrajno opasno, ker nudi vedno nevarnost za konflikt med Črno goro in Turčijo.

DNEVNI PREGLED.

Gospod župan je nastopil danes enomešni poletni dopust ter odpotoval na svoje posestvo na Visokem v Poljanski dolini. Za čas dopusta bode pa vsak petek strankam za eventuelne nujne zadeve ob navadnih uradnih urah na mestnem magistratu na razpolago.

Se že umikajo! »Slovenec« je prinesel tole notico: »O slovenskem deželnem gledališču se nam poroča, da pri razgovoru med g. deželnim glavarjem in g. prof. Kobalom ni bilo govora o deželni podpori«. — Zdej le še pričakujemo, da se demantira še ostanek dr. Šusteršičevih obljub glede novega ali prenovljenega odra, ki je že več let življenju igralcev nevarna stara ropotija, potem bomo imeli potrjeno, da je klerikalna obljuba tako resnična in gotova kot pet krav za en groš. »Die Botschaft höre ich, jedoch...« je vzkliknil nekdo pri poročilu o avdienci prof. Kobala pri dr. Šusteršiču. Vzklik je bil opravičen.

Škandalozna brezbriznost. Srednješolska letna poročila so zopet kričeli dokaz naše škandalozne brezbriznosti glede slovenskih jezikovnih pravic. Človeka je resnično že sram, kaj vse si nam upa nuditi kranjski deželni šolski svet, v katerem imajo vendar Slovenci večino in v času, ko imamo dva Slovenca kot deželna šolska nadzornika. V slovenskem jeziku so izšla izmed vseh letnih poročil srednjih šol na slovenskih tleh le 3, t. i. poročilo II. državne gimnazije v Ljubljani, privatne gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano in višje realko v Idriji. Ako k tem trem slovenskim poročilom prištejemo še izvestje mestnega dekliškega liceja v Ljubljani, imamo 4 slovenska srednješolska letna poročila. Toda protestirati moramo, da ljubljanska I. državna gimnazija (Direktor dr. Laurenz Pozžar), novomeška državna gimnazija (Direktor Franz Brežnik), kranjska državna gimnazija (Direktor Ignaz Faldiga) ter goriska državna gimnazija (Direktor dr. Johann Beziak) še dandanes vzliko ogromni večini slovenskih dijakov slovenskih staršev in slovenskih profesorjev izdajajo nemška letna poročila. Cui prodest? Ta poročila imajo vendar le praktičen namen. Čitajo naj jih dijaki starši in občinstvo! V nemščini jih ne čita in večinoma ne zna čitati živ krst! Pa slovenske jezikovne pravice, naša narodna čast, naš narodni ponos vendar še niso čisto pri vragu! Poskusite Nemcem ponuditi kaj takega! Vse vesoljno germanstvo se dvigne na noge. Pri nas pa prenašamo mirno tako žaljivo in povsem nesmiselno bagateliziranje. Pa še nekaj bi opozorili in sicer slovenske profesorje, ki imajo na teh zavodih večino. Naj približujejo v zavodnih poročilih slovenske razprave, študije in članke, da dobe ta poročila vsaj deloma slovensko lice! Gorisko poročilo ima italijanski in nemški spis. Slovenskega pa ni! Dr. Požarijevo poročilo ima le nemški za-

kaj ne slovenskega? Pohvalno je omeniti Fajdigovo poročilo, da ima celo 3 slovenske spise. Novomeško poročilo ima tudi slovenski spis. Tako naj bi bilo povsod in še v večjem obsegu.

Nekaj o kulturi. Blagovolite sprejeti v svoj cenjeni list naslednje vrste: V gotovem delu slovenskega časopisja igra beseda kultura v zadnjem času veliko ulogo. Tako čitam v nekem listu v lokalni kroniki dnevne novice, ta in ta se je napil in razgrajal — sadov dvatisočetne kulture, ta je nekega osteparil — sadovi dvatisočetne kulture, ta je bil obsojen radi uboja — sadovi dvatisočetne kulture in tako gre naprej in naprej! In vprašam, kaj imajo delikti in zločini posameznika opraviti s kulturo naroda! Ali bomo sodili kulturo naroda po zločinih, ki jih zagreše posameznik, ali pa po velikih delih, ki so last naroda! Ali predstavljajo n. pr. kulturo ruskega naroda Tolstoj, Turgenjev, Dostojevski in drugi duševni velikani, ali pa razni Azevi in drugi zločinci. Enaka krivica se dela kulturi vsakega naroda, ki pa samaobsebi ni last samo dotičnega naroda, nego vsega človeštva, ako se po vsakem deliktu in zločinu posameznika vplije o sadovih kulture! To ni samo neokusno to je skrajna blasfemija pojma kulture! Ako čita tujec, ki ne pozna razmer tako čudno notico v slovenskem časopisu, ko se govori o kakem zločinu kot posledici dvatisočetne kulture, bo gotovo zmajal z glavo, dvomil pa ne bo o bistvu dvatisočetne kulture. Prej bo dvomil o naši kulturi ali pa o našem razumevanju kulturnih ciljev. Zato pa je zadnji čas, da izginejo iz našega časopisja take neokusnosti ter politički in strankarski boj naj nikdar ne izrablja takih sredstev in takega orozja. Prepričan sem, da mi bo o tej zadevi pritril vsak inteligent, ker pač ni človeka, ki bi mogel zanikati tega principa, zato pa tudi upam, da te moje opazke ne rode nikakih polemik upam pa tudi, da se bodo mednarodni ljudje ozirali na ta nasvet ki mi ga je narekovalo prepričanje in pravo pojmovanje kulture za vse človeštvo!

Mravljišče napredne Ljubljane. Prispevka: Pridna čebelica in neumorna mravlja sta simbola važnosti in delavnosti v človeški družbi! Kdo izmed vas še ni opazoval v prvih urah po solnčnem vzhodu marljivih nabiralk medu in brizh mravljincev, ki se pelajo v celih procesijah, da si naberejo stavbenega gradiva za svojo umetno zgrajeno stanovanje in pa hrane za zimo! Večkrat pa se zgodi, da pride sovražni človek, oborožen s palico in razdere umetno zgrajeno poslopje-mravljišče! Ko je padel prvi udar na rujav kup pedirja in smrečjih igel — že pridrvi cela truma neštetih, prestrašenih stanovalcev na površje, da se prepriča, kaj se je neki zgodilo? In če to bilo gnezdo razdejano tako daleč, da je prišel bodoči zarod — takozvana mravljinčja jajca na javnost — tedaj pa plane prestrašena živčica po teh zakladih, da jih zanese v globokije prostore na varnostni prostor. Druge pa brž zbiraajo razmetane koščke zgradbe in jih donajajo skupaj, da se škoda čim hitreje popravi! — Mravljišče napredne Ljubljane je Mestna hranilnica! Pa je prišel nevoščljiv iz nasprotnega tabora, je vzel mesto palice ostro a v strup zavidnosti namočeno pero — in je udaril po naši mogočeno tu stoječi zgradbi enkrat, dvakrat, trikrat! — Namen: škodovati na zaupanju naprednemu, denarnemu zavodu, ako tudi je prepričan, da mu ne more ukrasti mravljinčjih zarodov! Sedaj pa je sveta dolžnost vseh naprednih človekov, da pošteno, a krepko zavrnejo to veliko nesramnost! Na kak način... to bodi nas vseh rodoljubna briga!

Posledice Ant. Aškercovega pogreba. ... in prosto ljudstvo se je v velikih trumah zbiralo v stopnišču »Narodnega doma«, kjer so ležali med neštetimi venci umrloji ostanke velikega genija in misleca, da izrazi z mnogobrojnim obiskom svojo neizmerno žalost ob veliki narodni izgubi! Na dan pogreba pa je bil ves razsežni postor pred »Narodnim domom« v Ljubljani prenapolnjen žalujočega občinstva iz vseh slojev narodno zavednega meščanstva da spremi v veličastnem sprejvodu ljubljenska slovenske muze na zadnjem potovanju!... Tako nekako so pisali naši dnevniki početkom druge dekadde meseca junija 1912 leta. »Slovenec«, glasilo kneza miru in sprave, oznanjevalca božjih resnic in »Ljubezni do svojega bližnjega« pa je videl in spoznal, da so narodna društva, katera so večinoma nastanjena v »Narodnem domu« za prešteno plačano najemnino, še vedno ona započeta, čez katero ne more tako zvana S. L. S. preiti na dnevni red in zagospodovati nad zavodno Ljubljano! Ta društva naj se uničijo po receptu tudi bogoslovca dr. Evangelista Kreka s tem, da se jim odvzamejo prostori! In šel je židovski zlikovec in narodni »kaka-daimon« — pa je denunciral Mestno hranilnico na deželno vlado, češ, govori se, da hranilnica ne dobiva nikakih odstotkov od svojih terjatev, ki jih ima nasproti »Narodnem domu«! Tukaj ni vera v nevarnosti — ampak zaupanje — in pri denarnih stvareh se neha vsako prijateljevanje — to naj upoštevajo odločni krogi in naj stavijo tudi svoja vprašanja, kako stvari stoje pri klerikalnih stavbah?

† Fran Ksaverij Trošt. Včeraj popoldne ob 4. uri je umrl po dolgi in mučni bolezni Fran Ksaverij Trošt, nadučitelj na Igu, predsednik učiteljskega podpornega društva »Samopomoč« in tajnik »Zveze gasilnih društev«. — Pokojni Trošt je bil kot človek in učitelj lep in plemenit značaj ter si je zlasti kot tajnik gasilne zveze pridobil za razvoj našega gasilstva neveljnih zaslug. Ob organizaciji gasilstva je prepotoval vsa naša dežela in ga ni kraja, kjer bi Trošta ne poznali. — Pogreb se vrši jutri popoldne ob 4. na Igu. Udeležje se izpredvoda zastopstva naprednih učiteljskih organizacij, ki jim je bil pokojni Trošt zvest in vedno zanesljiv član, ter deputacija »Zveze gasilnih društev«. — Ljubemu prijatelju in vrlenu delavcu na polju učiteljskih in gasil-

nih organizacij bodi ohranjen časten spomin! Cenjeni rodovini naše iskreno sožalje!

Delo pri dež. električni centrali kakor vse kaže bode v najkrajšem času zaspalo, sedaj dela menda 8. delavcev od vodovoda pa tudi ni govora, akoravno ga silno potrebujemo to se je izkazalo pri zadnjem požaru v Doslovčah, pa se ga nekateri še branijo posebno v Doslovčah in Smokuču, kjer sta te dve vasi najbolj potrebne sedaj bodisi v slučaju požara ali pa tudi ne.

Včeraj popoldan odpeljalo se je 6 Orlov z gorenjskim vlakom v Smartno pod Šmarno goro. Kar naenkrat vstane v vlak en Orel ter hoče pogledati skozi zaprto okno vun. Ubogi čuk se je tako zaletel v šipo, da je bil ves krvav, menda čuki samo ponoči vidijo alj kaj.

Okrašanje okenj, pomolov in verand v Ljubljani. Kakor smo že poročali, je ljubljanski občinski svet v svoji javni seji dne 4. junija t. l. sklenil, da se dovolijo za najlepša s cveticami ali zelenjem okrašena okna, pomole ali verande na privatnih poslopih tri nagrade in sicer 50 K, 40 K in 30 K. Razen tega se še druge stranke, ki to zaslužijo, odlikujejo v pisemnim priznanicami ter se jih imenoma pahljavo omeni v javni seji občinskega sveta v Ljubljani. Razsodišče za podeljevanje nagrad in priznanic si ogleda s cveticami okrašena okna i. dr. s početka meseca avgusta t. l. ter poroča o uspehu v prvi seji občinskega sveta po počitnicah.

Intimna umetniška razstava. V Gorici imajo zdaj prvo slovensko umetniško razstavo, ki so jo priredili zasebniki in ne umetniki. Na razstavi je 85 slik in risb 11 Slovencev, 1 Čeha in 1 Rusinje. Največ (23 del) je razstavil Bučik, ki je še mlad umetnik. Grohar je zastopan s 4 deli, Gmuntič z 12 slikami, Gvaiz s 16 Jela Santlova, Hinko Smrekar, Tratnik, Langer, A. Santel, Klemenčič, Onufrij i. dr. so zastopani manje. Te slike so zbrali njih posestniki in razstavili v ulici Tre Rê št. 8 v I. nadstropju v zasebnih prostorih dr. A. Dermote. Razstava je odprta le popoldne. Poročili sta prinesli o njej »Soča« in »Edinost«. V dokaz blazirani Gorici je to lep kulturni pojav. Želimo uspeha.

Kaj iz afera klerikalnih volilnih sleparij v Prečini? Imena prečinska afera, o kateri so klerikalci toliko hrupa povzročili v zadnjem zasedanju deželnega zbora, je zdaj čisto utihnila. Volitve so se vršile začetkom decembra p. l. sleparije so prišle čez 10 dni na dan. Takratni župan, poštenjakovič Franc Vintar, sotržec iz Hruševca (Straža) je bil za božič v preiskovalnem zaporu, zaslišana je bila malone cela občina pred novomeškim preiskovalnim sodnikom, toda kaj je zdaj po preteku več kot pol leta s to glasovito afero, to menda sam bog ve in — klerikalci. Proti eks-županu Vintarju je »tekla« tudi preiskava radi zapeljivanja h krivemu pričevanju, ali možakar se še danes postavlja po Novem mestu, kot bi bilo celo mesto njegovo. Razne stvari se čujejo o tej aferi. Največ pa jih je, ki pravijo, da se preiskava namenoma tako dolgo vleče, da se bo navsezadnje nanjo pozabilo češ, klerikalci so dandanes vsega zmorni in bodo vse iztaknili, da ta njihova najhujša sramota ne bo še enkrat razobešana na veliki zvon. Pa mislimo, da to vsaj v tem slučaju ne bo držalo. Nekaj le more biti na vseh njih dolgotrajne preiskave, sicer bi bili klerikalci že do tega prišli, da bi bile volitve razpisane. Mnogo vspeha si sicer tudi to pot ne obetajo od njih, pa Štefan Trškan je še vedno kaplan in Anton Šmidovnik še vedno župnik v Prečini in da ta dva razumeta svoj posel, to sta oba pokazala pri zadnjih volitvah. Interesi občine zahtevajo, da se ta dolgotrajna afera tako ali tako še enkrat konča, čas bi bil že za to.

Avtorja pod »Svobodnim solncem«. Kot avtorja članka v »Dol. Novicah« sta se morala priznati klerikalni profesor Sever in kap. vikar Supin. Sever je članek sestavil, vikar ga je pa podpisal ter razširil. Vsled tega priznanja se obtožba razširi tudi na ta dva katoliška poštenjaka.

Gledališka kriza v Gradcu. Piše se nam iz Celja: Nimite samo vi v Ljubljani krize s slovenskim gledališčem, imajo jo tudi Nemci v Gradcu. Občina je namreč skrcila svoj prispevek od 130.000 na 60.000 K. V takih razmerah ravnatelj Grevenberg seyeda ne more izhajati in usoda graškega gledališča visi tudi na niti.

Iz politične službe na Štajerskem. Deželni zdravstveni poročevalec in namestniški svetnik dr. Lud. Possek v Gradcu je dobil naslov in značaj dvornega svetnika; deželne vlade svetovalec, okr. glavar grof Bellegarde v Brucku ob M. je imenovan za namestniškega svetovaleca.

Štajerski deželni zbor. Že pred dvema tednoma je graško časopisje prineslo poročilo o zopetnih pogajanjih za delazmožnost štajerskega dežel. zbora, ki vsled obstrukcije slovenskih klerikal. poslancev sedaj že skoro tri leta ne dela. Pogajanja vodijo zastopniki veleposestva. Sedaj so prekinjena in se bodo nadaljevala, kakor se čuje, koncem avgusta. Štajersko klerikalno časopisje o teh pogajanjih previdno molči, oziroma psuje naprednjake, ki so v svojih listih vesti o pogajanjih registrirali, za — norce — in trdi, da slovensko prebivalstvo na Štajerskem zaradi obstrukcije nima nobene škode. Tozadevno bomo prihodnje čni obširneje razpravljali. Konstatiramo tukaj le še, da je klerikalni »Gorenjec« v svoji zadnji številki sledeče zapisal: »Štajerski deželni zbor utegne začeti v teseni delovati, ker so vsled odločnega nastopa katoliških sloven. poslancev Nemci vsaj nekoliko postali prijetljivi in pripravljeni Slovincem kaj dovoliti«. Mi mirno čakamo konca pogajanj in bomo takrat klerikalne poslance vprašali, kaj so Nemci Slovincem dovolili.

Droblj iz Štajerske. V Gradcu je umrl 14. t. m. Emil Vouk, trgovec in posestnik v Ptuj, star 54 let. — Krog 20.000 kron se je

nabralo na zadnji snodi lavantinske duhovščine za mariborsko klerikalno časopisje. Skof sam je dal 6000 K in tako pokazal, da odobrava podlo hujskanje klerikalnih listov. Vidi se pa tudi, da »Straža« in »Slov. Gospodar« brez teh izrednih podpor ne bi mogla izhajati, odkar so izostale podpore Pilevega društva. — **Sokolski znak** izziva kmečko ljudstvo. To mladost je iztuhla neki dopisnik »Sl. G.« v dopisu iz Svetinji pri Ormožu. — **Nadomestna volitev** za štajerski deželni zbor za mandat umrlega zastopnika veleposestva barona Mayr-Meluhofa se vrši 11. septembra t. l. — **Iz strahu pred izpitji** je skočil v soboto 13. t. m. in drugega nadstropja graškega vseučilišča filozof Ernest Goll, sin poštarja in gostilničarja v Slov. Gradcu, star 24 let. Napraviti bi imel zadnje izpite. Truplo so prepeljali v Slov. Gradec. — **Vlom.** Pri posestniku Jož. Mauriču v Bočni pri Gornjem gradu je 8. t. m. nekdo vlomil in odnesel 400 K denarja. O storilcu še ni sledu. — **Ponarejeni goldinarji** krožijo v Pristavi pri Šmarju in drugih krajih ob hrvaški meji. Pozor! — **Nameravani atentat na smodniško šranbo pri Ptuj.** Poroča se iz Ptuja, da sta se 11. t. m. ponoči približala smodnišnici dva moža. Straža je trikrat klicala in nato, ker se nista odzvala, streljala, nakar sta moža zbežala. V daljavi kakih 20 metrov je našla straža nanovo izkopano jamo, očitno skrivališče obeh »atentatorjev«. — **Zastrupljene ribe v Dravi.** Iz Maribora se poroča: Že večkrat se je zadnje čase poročalo o zastrupljenju rib v Dravi. Dne 12. t. m. pa so našli v Melju kakih 500 poginjenih rib, ki jih je Drava splavila na obrežje, več tisoč pa jih je mrtvih nesla Drava dalje. Splošno se sodi, da je iz tukajšnje usnarne prišla v Dravo kaka zastrupljena tekočina. Ribarenje v Dravi od Maribora navzdol proti Ptuj je začasno prepovedano. — **Skrivne želje štajerskih klerikalcev.** Na obnem zboru štajerskega podzboru klerikalne ljubljanske zadružne Zveze so sklenili, da bodo prosili vlado, naj jim da podporo za enega mlekarkega in enega sadjarskega potovalnega učitelja. Očitno imajo klerikalci še premalo agitatorjev, za katere jim daje podpore država (Pušenjak, Žebot itd).

Stanje sadnih in vinskih kultur na Štajerskem. Precej deževno vreme meseca junija je bilo za razvoj sadja splošno precej ugodno. Toče je bilo v primeri s prejšnjimi leti doslej še malo. Hudo škodo je napravila doslej samo krog Slov. Bistrice, Frama in Račja. Vendar pa vkljub ugodnemu vremenu, ki bo brez dvoma vplivalo na kakovost pridelka, razvoj glede množine zaostaja za prejšnjimi leti. Doslej se je pričakovalo srednjedobro letino s plusom kakih 15%, danes pa je mogoče upati le še slabo srednjo žetev. Posebno na Srednjem Štajerskem se upi glede množine jako manjšajo. Pripisovati je to poznim mrazom, ki so močno nastopali. Povprečno se bo pridelalo: jabolk srednje, namiznih hrušk slabo srednje, moštnih hrušk precej, sliv jako slabo srednje, breskev, orehov skoro nič ali jako malo. Računati je torej letos na Štajerskem z izvozom krog 3300 vagonov po 10.000 kg sadja. Vinogradi kažejo dobro, ponekod jako dobro. Peronospora je vmes v mnogih krajih, osobito v Podravju in spodnji Murski dolini, napravila precej škode.

Iz Celja. Na višji gimnaziji v Celju se je 15. t. m. končala matura, katero je delalo 44 dijakov; izmed teh 16 Slovencev. Izmed Slovencev je padel samo eden. — Tu se je mudil 15. t. m. profesor Božidar Štifter iz Kalne na Ruskem, naš rojak iz Solčave. Oglasil se je tudi v uredništvu »Narodnega Lista« in v štajerskem uredništvu »Slovenskega Naroda«. Dne 16. t. m. ga je obiskal tu njegov sošolec iz gimnazijskih let g. dr. K. Slanc iz Novega mesta. Dne 17. t. m. se pa poda s svojo gospo Julijo Andrejevo, rojeno Rusinjo, v svoj rojstni kraj Solčavo, kjer preživi kaka dva tedna nakar se vrne v Kalugo. Želimo vrlemu rojaku, da bi srečno preživel te dni na domačih tleh!

Državna gimnazija v Gorici ima tudi nemško letno poročilo, ker je nemščina menda privilegirani jezik za vse srednje šole v slovenskih deželah. No, italijanščina ima v tem poročilu vsaj dostojen kotiček, slovenščino pa so potisnili na zadnje strani. Vseh dijakov je bilo na tej veliki gimnaziji skupaj 875+36. Med temi je bilo 436+11 Slovencev, 389+14 Italijanov, le 46+10 Nemcev, 3+1 Hrvat in 1 Čeh. A glej spaka, Nemci imajo nadpravic celo tukaj, čeprav bi moralo biti razmerje tako, da bi bilo letno poročilo predvsem slovensko, deloma italijansko in le na zadnji strani nemško. Slovenci pa smo z vsem zadovoljni, zato se ravna z nami kakor Turki z rajol!

Državna gimnazija v Kranju je izdala nemško letno poročilo, čeprav brez vsakega vzroka. Na koncu šolskega leta je bilo 309+19 učencev, med temi je bilo 304+19 Slovencev, torej vsi razen 4 Nemcev in 1 Čeha. Tudi starši teh dijakov so vsi Slovenci in razen 1 so vsi profesorji natem zavodu Slovenci. Za koga se torej izdaja to nemško letno poročilo? Za c. kr. deželno vlado, ali za c. kr. deželni šolski svet? Kje pa so slovenski zastopniki v teh oblastvih, da trpe še dandanes to bedarijo, ki je ne le proti praktični koristi, nego tudi časti slovenskega naroda? S Slovenci se danes menda že res hoče postopati, kakor s Čulukafrji brez političnih pravic?

Narodnosti v Avstriji. Ravno kar je izšla statistika ljudskega štetja l. 1910. — Po tem je bilo l. 1910. v Avstriji (avstr. polovici) 27.963.872 ljudi, po narodnosti se dele sledeče: Nemcev 9.950.266, Čehov 6.435.983, Poljakov 4.967.984, Malorusov 3.518.854, Srbo-Hrvatov 1.252.940, Italijanov 275.115, Mažarov 10.974, Slovencev 1.552.656. Ako vzamemo vse Slovence v naši avstr. polovici dobimo 17.728.417 torej skoraj dve tretjini. Vsi nemški narodi v Avstriji pa štejejo

18.013.606 danš, torej imajo veliko večino nad 9.950.266 Nemci. In vendar vladajo Nemci in imajo povsod prvo besedo.

Težko ranjen. Ko sta se kmečka fanta Ivan Kržišnik in Valentin Stanovnik te dni ponoči vračala mimo hiše Tomaža Bernika v Sv. Marjani domov, sta pričela dražiti tamšnjega psa in obenem zlomila tudi mlado smereko. To sta opazila Bernikova sinova in zgrabila za vile. V kratkem je nastal med obema strankama boj, pri katerem so bili vsi več ali manj nevarno ranjeni. Ivan Kržišnik je bil celo ustreljen v desno nogo, tako da so ga morali prepeljati v deželno bolnico v Ljubljano.

Zanimiv lov na lisico. Na posestvu nekega kmeta v Unzmarktu na Stajerskem se je zgodil te dni zanimiv lovski dogodek, ki bi bil jako dober za kinematografe. V obližju hiše se je prikazala namreč lisica, ki je čakala na udobno priliko, da pograbi kako kokoš. Ko so šli domači h kosilu, so naročili gluhemu hlapcu, naj pazi ta čas na lisico. Lisica je to priliko porabila in pred očmi hlapca odnesla mastno kokoš. Hlapec je takoj sklical celo družino, nakar se je začel pravcati lov na lisico. Gospodar je zgrabil prvi kol, ki je bil pri roki, tekel ž njim brž iz hiše in pri tej priliki podrl hlapca na tla. Dekla je hitro pobrala svoj metlo in je bila tako razburjena, da je pri vratih mesto lisico udarila po glavi domačo gospodinjico. Lisica se ni dosti zmešala za svoje preganjalce, ampak je njim v zasmeih na begu celo parkrat pred očmi preganjalcev spustila kokoš in jo zopet zgrabila. Debeli dekli je na lovu konečno še padel iz nekega strmega pobočja precejšen kamen na hrbet, da je padla na dolgo in široko na tla. K sreči so bili konečno vsi tako pametni, da so pustili lisico pri miru, sicer bi se popolnoma pobili.

Avijatik Vidmar v Belgradu. Na belgrajskem letalnem polju se je v nedeljo dvignil v zrak avijatik Vidmar, ki je dosegel višino 1000 m. Pristal je čisto gladko na zemljo.

Krvav pobji v sled napadnega nogometnega strela. V dunajskem okraju Hietzing je prišlo v nedeljo v sled nekega napadnega nogometnega strela, do krvavega pobja, ki je zahteval tudi svojo žrtev. Na nekem travniku v Hietzingu sta bila delavca Anton Franzl in Rudolf Parak, žogo. Ker je Parak žogo preveč sunil z nogo, je priletel v ogrska delavca Szamadic in Czabo, ki sta šla ravno mimo. To je vročkrvna Madžara tako vjezilo, da sta na mestu naskočila nedolžna igralca z nožem. Szamadic je potegnil za nož in prerezal Franzlu žilo na vratu, tako da se je ta na mestu zgrudil mrtev na tla. Parak je bil nevarno ranjen. V trenutku je bilo na licu mesta na stotine ljudi, ki so hoteli nasilna Madžara kamnati. Pri aretaciji sta se ogrska delavca obnašala tako surovo, da so ju morali zvezana odpeljati v ječo.

Ogenj v cerkvi. V starodavni cerkvi v Florenci je nastal v nedeljo med mašo požar, ki je popolnoma uničil veliki altar.

Koncert »Slovenske filharmonije« se vrši pod vodstvom g. kapelnika Teplega, danes na vrtu hotela »Lloyd« (posestnik Karel Tausen), sv. Petra cesta št. 9. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin.

DRUŠTVA.

Veselica na korist zgradbe Sokolskega doma v Postojni se v nedeljo dne 14. t. m. ni mogla vršiti, ker jo je onemogočil dež. Za društvo je to zelo težek udar. Sicer je veselični odsek sklenil, da se preloži veselico na 21. julija t. l., toda škoda je tako velika, da jo more izravnavati le zelo dober obisk veselice prihodnjega nedelja. Ako se veselica ponesreči, se bode morala zgradba »Sokolskega doma« za dogleden čas odložiti, to pa bi pomenilo smrtni udarec »Sokolu« v Postojni, kajti brez telovadbe »Sokola« nima obstanka in pomena. Radi tega apeliramo na vse, komur je sokolska ideja na srcu, da se v nedeljo dne 21. t. m. v največjem številu udeleže naše veselice. Opozorjamo, da bode tudi prihodnjega nedelja jama za vse one, ki se bodo legitimirali z vstopnico na veselični prostor, odprta proti izvanredno znižani vstopnini za 1 K.

Umor v Št. Jerneju.

13letna deklica oskrunjena in umorjena.

V ponedeljek se je raznesla po Novem mestu vest o krutem zločinu, ki se je zgodil v Št. Jerneju na Dolenjskem. O tem se pripoveduje: Sredi pretečenega tedna je neko 13letno dekle iz Št. Jerneja nenadoma izginilo. Iskali so jo vsepovsod, a nobenega sledu od nje. Naposled so mislili da se je kje v kaki vodi pri kopanju vtopila. V soboto pa so otroci, ki so pod nekim skednjem igrali, zapazili krvave sledi na mrvi. Iz radovednosti so šli gledati po krvavih sledih. Tam na senu so našli mrtvo žensko truplo, v katerem so spoznali pogrešano deklico. Baje je imela vso glavo razbito in okrvavljeno. Pozneje se je tudi našlo, da je bila deklica oskrunjena. Komaj pa se je vest o najdeni umorjeni deklici raznesla po Št. Jerneju, že je v neki oddaljeni trgovini zmanjkalo tudi nekega trgovskega uslužbenca. Ko se je vrnil v trgovino, ga je šef vprašal, kje je bil. On mu je odgovoril, da se je srajco preoblekel. Na vprašanje zakaj ravno v tem času, je dal robati odgovor, češ, to nikogar nič ne briga. To pa se je šefu zdelo sumljivo. Zahteval je, da pokaže srajco, ki jo je slekel. Našli so srajco na več straneh na prsih in rokavih — krvavo. Spriču teh sumljivih okolnosti so dotičnika takoj aretirali ter zaenkrat izročili sodišču v Kostanjevici. Ime morilca in umorjene deklice še ni znano.

Žrtev nasilne pohotnosti.

Deklica doma iz Karlovca bližnje okolice Št. Jerneja, ki je šla v petek popoldne v Št. Jernej na pošto. Pot jo je vodila mimo po-

slopija šentjernejskega trgovca Valeta, v katerem se nahaja skladišče in se obenem porablja tudi kot skedenj.

13letni morilec in pohotnež.

V tem času je imel pri tem poslopiju opraviti Valetov 13letni trgovski učenec, doma iz Kamnika. Še nedeljo pred tem dogodkom ga je obiskala mati ter mu priporočala, naj bo priden in naj se lepo vede. Ko je šla deklica tam mimo, jo fant ustavi ter vpraša, če bi mu ne hotela prinesiti neapolitanaric. Dal ji je denar in deklica je obljubila, da mu jih prinese, ko se vrne iz pošte nazaj. To poslopje se nahaja nekaj minut izven Št. Jerneja.

Ko je deklica prišla nazaj, jo je fant poklical gori na svisli. Deklica nič hudega sluteč, je šla gori ter mu izročila naročene neapolitanarice. V tem hipu jo mladi pohotnež zagrabi vrže na slamo ter ji usta zamaši s svežim cementom, ki si ga je v to svrhu že pripravil, ko je šla deklica na pošto. Deklica seveda ni mogla kričati. Priče, ki blizo tega poslopja bivajo, pravijo, da če bi dekle le malo mogla zakričati bi jo bili lahko rešili. To se seveda ni moglo zgoditi, ker je imela kakor rečeno usta že s cementom zamašena.

Pohotnež je na to svojo žrtev vrgel na skope slame ter jo oskrunil.

Po oskrumbi umor.

Ko je mladi pohotnež utešil svojo strast, je vzel kladivo, ter z njim tako dolgo bil po glavi svoje žrtve, da je vsled izkrvavljenja umrla. Pri tem poslu si je morilec oškropil srajco s krvjo umorjene deklice.

Grob v senu.

Ko se je morilec prepričal, da je žrtev mrtva, je blizo tega groznega prizorišča v senu napravil jamo, v katero je vrgel nesrečno deklico ter jo s senom pokril. Na to si je popravil obleko, očistil roke ter odšel domov.

Iskanje po mrtvi deklici.

Ker deklice ni bilo dolgo časa iz pošte domov, so jo v skrbih iskali vsepovsod. Preiskali so vse potoke in studence, misleč, da je deklica utonila.

Morilec na sledu.

Vest o pogrešani deklici se je raznesla seveda tudi po Št. Jerneju. Otroci nekega užitinskega paznika so se blizo poslopja, kjer je bil zločin storjen, igrali in pri tem zapazili, da je izpod škopnikov se počelala že sesedena kri.

Morilec na sledu.

Vest o pogrešani deklici se je raznesla seveda tudi po Št. Jerneju. Otroci nekega užitinskega paznika so se blizo poslopja, kjer je bil zločin storjen, igrali in pri tem zapazili, da je izpod škopnikov se počelala že sesedena kri.

Krvava srajca.

Med tem je mladi morilec preoblekel okrvavljeno srajco. Dekli se je čudno zdelo, da se fant preobleči pred nedeljo. Fant ji je rekel, da se je preoblekel, ker se močno poti in za to se pa v nedeljo ne bo treba preoblečiti. Ko pa je dekla pogledala srajco, je opazila, da je vsa krvava. Ker se je med tem že raznesel glas, da so otroci našli krvave sledi pri trgovčevem skladišču, je takoj padel sum na fanta. Ko so raziskovali krvavo sled iznad skednja, so našli deklico zakopano v senu.

Morilec priznal.

Spriču tem dejstvom je mladi morilec priznal svoje dejanje. Odpeljali so ga v preiskovalni zapor.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

PREČINSKA AFERA PRED POROTO.

Novo mesto, 16. julija. Nad pol leta trajajoča sodna preiskava v znani prečinski aferi (več poročamo med dnevnimi vestmi) se je zaključila. Izdala se je obtožnica proti trem glavnim prizadetim in sicer: proti bivšemu županu Francetu Vintarju, lesotrcu v Hruševcu pri Straži in proti gostilničarjema Miha Zdravju ter Fr. Dreniku iz Prečine. Obtožence bo zastopal odvetnik dr. Žitek. Razprava bo jako zanimiva.

ŠE EN MINISTER NA BLEDU.

Bled, 16. julija. Danes je dospel semkaj poljski minister Vladislav Długosz, ki se je nastanil v Lujzijskih toplicah. Kakor znano je včeraj dospel sem minister Trnka, tako da sta sedaj na Bledu kar dva ministra na letovišču.

LAŠKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE.

Trst, 16. julija. Glasilo italijanske ljudske stranke poroča z vso gotovostjo, da bo naučno ministrstvo že tekom prihodnjega semestra ustanovilo na tržaški trgovski šoli juridične tečaje, ki naj se izpremene v kratkem času v pravoznansko fakulteto.

SODBA O AFERI VARAŽDINSKEGA ŽUPANA DR. MAGDIČA.

Varaždin, 16. julija. Danes je bila razglašena sodba v procesu proti bivšemu poslancu in županu dr. Peri Magdiču. Sodišče je dr. Magdiča oprostil od obtožbe radi javnega nasilja in ga obsodilo samo na globo 300 K zaradi razžaljenja časti, ker je razžalil nekega frankovca in dal zaušnico nekemu drugemu frankovcu. Dr. Magdič ni bil suspendiran od odvetništva, a tudi ni bil obsojen, da izgubi advokaturo. Dr. Magdič je bil obsojen samo radi prestopka razžaljenja časti, zato je docela nemogoče, da bi bil suspendiran in da bi izgubil pravico odvetni-kovanja. Ker bi morala sedaj Cuvajeva vlada dr. Magdiča uvesti nazaj v župansko čast, si je poiskala izhod iz te zagate s tem, da je razpustila mestni občinski svet varaždinski ter imenovala za vladnega komisarja za mesto Varaždin okrajnega poveljarja dr. E. Spiessa. Med prebivalstvom vlada radi te razsodbe veliko navdušenje.

RAZNO.

* Nevaren aparat. Diktograf se imenuje aparat, ki zaznamuje vsak šum in ki igra zaradi tega dostikrat zelo važno vlogo. Tako poročajo iz Londona, da sta zakonska Fellaborn, bogataša, vložila drug proti drugemu tožbo za ločitev zakona. Med procesom je soproj Fellaborn zahteval pri sodišču, naj se prepusti njegovi vzgoji edinega otroka, hčerko, ker po njegovem mnenju žena nima moralnih lastnosti matere. Dokaz za to trditve je prinesel Fellaborn potom pogovora, ki ga je imela njegova žena z nekim londonskim borziancem in ki ga je vjel s pomočjo diktografa. Fellaborn je namreč pred gotovim časom s pomočjo podkupljive hiše skril tak instrument v spalnici svoje žene za toaletno mizo. Aparat je podoben gramofonu ter vsprejema vsak šum, ki se zgodi v okolici 15 m. Električna žica je vodila vse sprejete besede in vsak šum do drugega dela diktografa, ki pa je bil postavljen v vrtni lopi. Tamkaj je sedel najeti stenograf, ki je bilježil besedo za besedo in vsak šum, ki se je zgodil v sobi Fellabornove žene. Fellabornova soproga pa se menda ne bo pustila »konfrontirati« s tem diktografom.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Meblovana soba s posebnim vhomom se takoj odda. Igriška ulica 6, desno, druga vrata. 687—1

Mesečna soba z razgledom na ulico se takoj odda. Stari trg 26, II. nadstr. 485—1

Kupi se omaro za obleko in eno za perilo. Ponudbe pod »Pohišstvo« poštneleže Ljubljana. 486—1

Širite, kupujte in naročajte „Dan“! Prijavljajte nove naročnike!

Mesto vsacega posebnega naznanila.

Ivanka Trošt roj. Žgur naznanja v svojem in svojih otrok Alojzije, Franceta, Marije, Cirila, Mihale in Metoda imenu, da je njen dobri soprog, nad vse skrbni oče, gospod

Franc Ksaver Trošt

nadučitelj, lastnik zlatega zaslužnega križca, tajnik deželne gasilske zveze, načelnik prostov. gasilnega društva na Igu, častni član družih gasilnih društev itd.

po dolgotrajni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v četrtek dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne na župno pokopališče na Igu.

Blagopokojni se priporoča vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem v pobožen spomin in molitev.

Sv. maše se bodo darovale v župni cerkvi na Igu.

Na Igu, dne 16. julija 1912.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

pravi kaj tacega. Redkejši in dragocenejši je na primer ta strup tukaj. Brez barve je in brez okusa. Daste ga piti tistemu, ki ga hočete ubiti. Pil bo kakor vodo. Nikakih slabosti ne bo občutil. Ločila se bosta v izbornem sočutju. Odpravite se nato na potovanje, vrnete se po treh letih in zveste, da je dva tedna pred vašim prihodom umrl vaš srčni sovražnik za hudo vročico. Kaj pravite k temu?

Saitano je presunljivo pogledal plemiča. — Če imam sovražnika, je odgovoril mrzlo plemič, se poslužim bodala in meča.

— In če je tisti sovražnik tako mogočen, da ga ne morete kaznovati, ne da bi vas izročili krvniku?

— Nehajte, mojster in ne vznemirjajte se s stvarmi, ki zadevajo mene, magari, da ima tudi krvnik tam svojo ulogo!

Saitano se je začuden ozrl na plemiča, zmajal z glavo in nadaljeval:

— Pa pustiva strupe in prediva k pijačam, ki se trgačo zanje visokosti od dvora. Tu na drugi polici stoje uvrščeni po znamenitosti. Ta pijača tu na primer, je izmed najslabše. Ljubite morebiti deklico in bi radi, da bi vam vračala ljubezen z isto strastjo, kakor lo čutite v sebi? Glejte, boli od žarečih besed, omamljivih šepetov, bolj od zlata, ki končno odpira slehna vrata. Je zmožna ta pijača napolniti deklico z orkanom vročine ljubezni, o katere sanjali. Zakoprnela bo po vašem objemu in umirajoče stegala po vas roke... Plemič, kadar se vam bo zahotelo take ljubezni, pridite k meni...

In sedaj je zopet srečal človeka, ki so-vražji Burgundca.

Čarodejec je!

Ali pa nima čarodelstvo moči nad zločin-stvom? Ali ne more čarodejec stopiti na pot in s svojo tajinstveno močjo končati zločinca?

Tako je vpraševal samega sebe in poja-vili so se mu dvomi, veliki in razumljivi...

Ali ima pred sabo sleparja, vohuna ali pa norca?

Ogledoval ga je z izbuljenimi očmi, a re-keš ni ničesar!

Zavedal se je le njegovih besed, ki jih je ravno spregovoril!

Imenoval je dve imeni, ki sta bili tako vabljivi, da zaupa tajinstvenemu možu!

Ti dve imeni sta bili:

Lavra d' Ambrun in Ivan Burgundec.

— Ne poznate pa še vseh vzrokov za so-vražstvo do tega človeka... Čulje Lavro d' Ambrun ste imeli radi kakor rodno sestro... in njo je bil zabodel Ivan Neustrašni.

— Zabodel? Zakaj? Kaj je bilo skupnega med njo in med njim?

— Kaj je bilo skupnega, je s krikom po-novil Saitano.

Že je hotel reči: Lavra d' Ambrun je bila vojvodova ljubica in Roselys je hči Ivana Neustrašnega. Pa predno je izrekel, se je za-topil v misli in nato dejal suho:

— Vem, pa ne smem povedati. Drug vam to pove morebiti, laž pa ne morem. Le toliko vam lahko zaupam, da je prišla Izabela iskat sem k meni strupa za Lavro in da sem ji dal

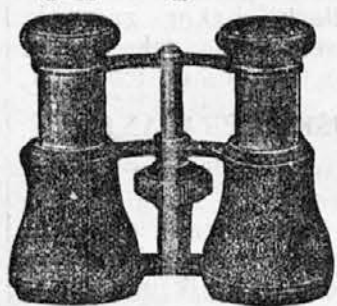
M. ZOR
 tapetnik in oblastveno konces. pokončevalec
 podgan, miši in mrčesa
Ljubljana, Sv. Petra cesta 38
 se priporoča v pokončevanje sten, molov in v
 predelavo po teh mrčesih okuženega pohištva.
 Uspeh zjamčen! 421

! Letovišče v Mostah! Hotel „Pod Stolom“

oddaljen samo 7 minut od kolodvora, v jako
 romantičnem kraju, kjer je mnogo izprehodov in
 v katerem se nahaja 10 popolnoma opremljenih
 sob za tujece, se odda v najem. — Ravnotam se
 odda v najem trgovino z opravo, eventualno se
 tudi proda samo opravo in večje število zabojev.
 — Išče se tudi gostilničarja s 1. septembrom pod
 jako ugodnimi pogoji. — Pojasnila daje V. Baloh,
 pris. upravitelj Megličevega posestva v Mostah,
 p. Žirovnica, Gorenjsko. 484

Najfinjši
SPIRIT
 iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po
 nizki tovarniški ceni veletrganja 250
M. ROSNER Co.
 v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

FR. P. ZAJEC
 Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana
 priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblast-
 veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj
 optični zavod.

Dalnogled, toplo-
 mere, in zrakomere
 vseh vrst.
 Očala, ščipalniki na-
 tančno po zdravni-
 škem receptu.
 Cenike pošiljam na
 zahtevo zastoj in po-
 štnine prosto.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine
H. SUTTNER
 Ljubljana, Mestni trg št. 25.
 Lastna potokollirana tovarna ur v Švici.
 Tovarniška znamka
„IKO“
 Cenik zastoj in poštnine prosto.

„Angleško skladišče oblek“
 O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.
 naznanja
okasijsko prodajo
 poletnih oblek in slamičkov za gospode in dečke, ter poletne damske kon-
 fekcije z globoko reduciranimi cenami.

Kavarna Leon
 Celo noč odprto
 Celo noč odprto

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad
 K 8,000.000. **Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)** K 800.000.
 Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.
 Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih
4 1/2 %

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah
 JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
 DRŽAVNI KOLODVOR.
 BLAŽ, Dunajska cesta.
 SEVER, Krakovski nasip.
 PICHLER, Kongresni trg.
 ČESARK, Šelenburgova ulica.
 DOLENC, Prešernova ulica.
 FUCHS, Marije Terezije cesta.
 MRZLIKAR, Sodna ulica.
 ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
 ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
 PIRNAT, Kolodvorska ulica.
 ŠENK, Resljeva cesta.
 KOTNIK, Šiška.
 TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.
 KOŠIR, Hilšerjeva ulica.
 STIENE, Valvazorjev trg.
 SUŠNIK, Rimska cesta.
 UŠENICNIK, Židovska ulica.
 KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
 KRIŽAJ, Sp. Šiška.
 WISIAK, Gosposka ulica.
 KUSTRIN, Breg.
 TENENTE, Gradaška ulica.
 VELKAVRH, Sv. Jakoba trg
 SITAR, Florjanska ulica.
 BLAZNIK, Stari trg.
 NAGODE, Mestni trg.
 KANC, Sv. Petra cesta.
 TREO, Sv. Petra cesta.
 KUŠAR, Sv. Petra cesta.
 PODBOJ, Sv. Petra cesta.
 ELSNER, Kopitarjeva ulica.
 BIZJAK, Bohoričeva ulica
 REMŽGAR, Zelena jama.
 SVETEK, Zaloška cesta.
 KLANŠEK, Tržaška cesta.
 JEZERSEK, Zaloška cesta.
 LIKAR, Glince.
 STRKOVIČ, Dunajska cesta.
 STRAVS, Škofja ulica.
 TULACH, Dolenjska cesta.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani
 izvršuje vsa tiskarska dela okusno in po zmerih cenah.
 Zaloga županiških in drugih uradnih tiskovin.

Prihod vlakov v Ljubljano iz:										
Dunaja . . .	12 ⁵⁵	8 ¹⁰	4 ⁴⁸	5 ⁵⁵	9 ⁵⁰	12 ⁴⁷	5 ²¹	8 ⁵⁸	5 ³¹	
Trsta . . .	12 ⁰²	4 ⁰⁹	9 ⁰⁴	11 ²¹	2 ⁵¹	6 ¹⁷	9 ⁴⁷	11 ⁴⁵		
Trbiža . . .	7 ²⁸	9 ⁵¹	11 ¹⁴	4 ²⁰	7 ⁰⁰	8 ¹⁵	11 ³⁸			
Kamnika . . .	6 ⁴²	11 ⁰⁰	2 ⁴¹	6 ¹⁵	10 ³⁰					
Rudolfovega .	8 ⁵⁹	3 ⁰⁰	9 ¹³							
Kočevja . . .	8 ⁵⁰	3 ⁰⁰	9 ¹³							
Vrhnike . . .	6 ³⁸	10 ³⁶	7 ²³							
* Brzovlak. ** Vozi ob nedeljah in praznikih.										
Odhod vlakov iz Ljubljane proti:										
Dunaju . . .	12 ⁰⁶	12 ¹⁸	4 ⁵⁹	7 ³⁰	11 ²⁶	3 ¹¹	6 ²²	9 ³³	10 ⁴⁵	
Trstu . . .	1 ²⁰	3 ²²	5 ¹²	6 ⁰³	10 ⁰²	1 ⁰⁶	5 ⁴¹	8 ²²		
Trbižu . . .	1 ⁴⁷	6 ⁵²	9 ⁰⁹	11 ³⁰	3 ³²	6 ³⁵	10 ⁰⁰			
Kamniku . . .	7 ²⁷	11 ⁵⁰	3 ¹²	7 ¹⁵	11 ⁰⁰					
Rudolfovem .	7 ³²	1 ³¹	7 ⁴⁴							
Kočevju . . .	7 ³²	1 ³¹	7 ⁴⁴							
Vrhniki . . .	7 ³⁵	1 ¹⁸	8 ¹⁰							
* Brzovlak. ** Vozi ob nedeljah in praznikih. † Od 26. maja oziroma 1. julija.										

— 610 —
 pijačo življenja, ki sem jo sestavil sam. Voj-
 voda jo je z bodalom predrl, pa pijača jo je
 ohranila pri življenju. In nihče, niti kraljica
 niti vojvoda ne ve, da Lavra še živi!
 — Izabela, vojvoda... je mrmral plemič,
 tako samo od sebe je prišlo v me sovraštvo
 do vaju in nisem se motil...
 ... In kje je sedaj Lavra, je dodal glasno,
 vse vam je znano!
 — Tudi to vem, kje je, pa ne smem pove-
 dati...
 — Peklo! Obotavljaš se?
 — Ne morem, ga je prekinil Saitano, ne
 morem vam tega povedati, ker hočem, da
 ostanete oredje v roki usode, ki bo sama ob
 svojem času kruto udarila vse krivce. In zato
 morate ostati priča!...
 — Priča?
 — Da... priča vsega tistega, kar se je
 godilo v hiši Passavant ono noč, ko so vas
 prinesli sem. Strašna priča, tako strašna, da
 more ena beseda iz vaših ust ubiti vojvodo!
 Nočem se vmešavati v nakane usode. Kje
 imam pravico zato? Kaj sem? Človek? Ne!
 Veda sem! Vas pa je usoda namenila, da usta-
 vite drzni let vojvodov in si ob vas polomi
 svoje kraljute. Ničesar več vam ne rečem.
 — Moraš govoriti! Je zakričal sedaj Pas-
 savant, ki je bil postajal radi namigavanja
 Saitanovega čim dalje radovednejši in ne-
 strpnejši. Tudi jeza je začela v njem vstajati.
 Saitano pa mu ni odgovoril, ampak prijel
 ga je za roko in ga odvedel v tretjo sobo, k
 železni omarji. Odprl jo je. Plemič je zagledal
 tri police. V spodnji se je nahajala mala že-

— 611 —
 jezna skrinja. drugod pa je bilo nakopičenih
 vse polno steklenic. Passavant je zvedavo
 gledal tisti nered in čudno mu je postajalo
 pri srcu.
 Saitano je začel govoriti:
 — Nočem vam reči, česa ste pričali, niti
 vam ne povem, kaj se je zgodilo z Lavro d'
 Ambrun, kje je Roselys, ki jo iščete. Usoda je
 in ključ je, ki odpira vrata, vodeča v globine
 nje skrivnosti. Vedeželjen človek sem, znan-
 stvenik in nimam časa ukvarjati se z razre-
 ševanjem zagonetk, ki tvorijo zgodovino člo-
 veka. Moja pot gre le za velikim ciljem, za
 delom, ki mu žrtvujem vse. V njegovem imenu
 se potvarjam, lažem, ubijam, oživljam... No-
 čem pa razvozljati vozlov, ki jih je zadr-
 nila usoda in popravljati nje dela. Zato me
 sprašujete več: od mene ne izveste ničesar!
 Dejal sem vam: strašna priča, strašna vest
 ste vojvode Ivana Neustrašnega, dejal sem
 dalje: Lavra d' Ambrun živi in živi tudi Ro-
 selys! In to je vse, kar morete pričakovati
 od mene!...
 Plemič ga je poslušal in čutil je smisel
 njegovih besedi. Človek, ki ga je še pred tre-
 nutkom hotel streti ob spominu na prizadeta
 grozodejstva mu je postal brez pomena.
 Saitano je pokazal na gornjo polico.
 — Tam so strupi, je dejal. Oglejte to malo
 stekleničico: če kanite eno samo kapljico nje
 vsebine na jezik, pade najmočnejši človek,
 kakor zadet od strele. Poleg stoje strupi, učin-
 kujoči šele čez dolgo časa, da morilec lahko
 odnese zdravo kožo. Pa vse to so igrače.
 Vsak boljši varilec in varilka zelišč vam na-

„Dan“ je edini slovenski neodvisni
 „Dan“ politični dnevnik.
 „Dan“ je najbolj informirani slovenski
 dnevnik.
 „Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki
 izhaja tudi ob nedeljah in
 praznikih.
 „Dan“ je najodločnejši neodvisni ju-
 „Dan“ tranji list.
 „Dan“ je najcenejši napredni dnevnik;
 „Dan“ posamezni izvodi po 6 vinajev,
 s pošto mesečno le K 1-70.
 „Dan“ je razširjen v najširših ljud-
 „Dan“ skih slojih, ker ga vsakdo rad
 čita in je zato jako uspešno
 oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna
 priporoča v nakup vsemu
 učitelstvu, vsem učitelj-
 skim društvom in vsem
 okraj. učiteljskim knjiž-
 nicam
 po vsebini in opremljenosti
 Ganglovo knjigo:
Beli rojaki.
 Elegančno vezana knjiga
 stane 3 K, — broširana
 2 K 60 vln., s poštnino
 26 vlnarjev več
 Naroča se v Učiteljski tiskarni
 v Ljubljani.